

HUS MED HISTORIA

Gamla Torget

Före 1959 såg torget helt annorlunda ut. Fjällbacka dominerades då från sjösidan av flera stora, röda, timrade magasin. **Skeppare Olof Falck d.ä. (1747-1808)** uppförde under sill-perioden i slutet 1700-talet ett eller två magasin här vid torget. I Falcks silsalteri saltade man år 1787 in 100 tunnor sill. 1798 anlade han tillsammans med sin kompanjon Christoffer Nordberg från Strömstad även ett trankokeri med 3 kittlar à 9 tunnors rymd plus en "grumse-damm" just här. Platsen kallades då för "Rännan". Man eldade med ved och torv. Man kan tänka sig stanken från trankokeriet och från sillgrumset!

Dessa byggnader övertogs senare av **Mathias Backelin (1819-1888)**, som var **skeppsredare och konsul för Norge**. Han kom till Fjällbacka på 1840-talet. 1846 resp. 1850 byggde han ytterligare ett par magasin. Backelin ägde även lantgården Edsten utanför Fjällbacka och han var redare för 14 fartyg.

Bönderna i trakten levererade havre, som lagrades i magasinerna, innan man med segelfartyg skeppade ut den från den stora brygga, som låg på utsidan av magasinerna och som kunde nås genom det valv, som syns på den undre bilden. Att dessa stora byggnader fick plats här berodde på, att de till två tredjedelar låg ut över vattnet på stenpelare. Torget, som då var kullerstenbelagt, inramades på tre sidor av magasinerna.

Det var sillfisket som skapade den ekonomiska plattformen för de många rederier, som fick sin bas i Fjällbacka. Ett stort antal fartyg hade sin hemma-hamn på orten. 1880 bestod fraktflottan av 1 stålfartyg, 4 barkar, 2 briggar, 3 skonare, 2 slupar och 2 jakter. Det var förhållandevis stora fartyg, om man jämför med andra samhällen i regionen. Fjällbacka var ett betydande sjöfartssamhälle på den tiden.

De skeppare, som seglade i långfart – väster om Lindsnäs – var tvungna att ha examen. Dessa fick då titeln "koopverdie captain" - ett låneord från holländskan, som betydde 'civil sjökaptan'. De koopeverdie-skeppare, som slog sig ner i Fjällbacka, fick stor betydelse för utbildning av sjöbefäl och för ortens storhet inom handelssjöfarten.

År 1907 ägdes magasinerna av en fru Carlsson, som då var ångbåtskommissionär. Hon sålde dem till Olle Benjaminsson i Backa, som i sin tur hyrde ut dem och senare sålde dem till Axel Wenander, som också övertog ångbåtskommissionärskapet för den reguljära trafiken mellan Göteborg och Oslo. Ett par gånger i veckan anlöpte ångarna "Oslo" och "Göteborg" samhället.

På 1950-talet exproprierades magasinerna av kommunen och 1959 revs alla utom ett och gatan flyttades närmare vattnet. De båda magasin, som lämnades kvar, är de byggnader, som nu inrymmer Restaurang Bryggan. En ny vägg fick sättas upp på gaveln mot sjön, därför att det största magasinet, som låg utanför, revs. - På 1990-talet fick torget ny stenläggning och den utformning, som det har idag.

QR-kod

QR-code for information in other languages

1

Vy från Torget upp mot Galärbacken.

Bilden är tagen mellan 1904 och 1908.

Torget - sett uppifrån Galärbacken - någon gång under 1950-talet, medan de gamla magasinerna fortfarande stod kvar.